

Datum

2021-01-03

Vår referens

Ola Gustafsson

Avdelningschef

ola.gustafsson@malmö.se

Motion från John Eklöf (M) och Linda Obiedzinski (M) om Malmö stads lokalkostnader MN-2020-9107

Sammanfattning

Miljönämnden har fått en motion om Malmö stads lokalkostnader, med förslag att kommunfullmäktige bland annat beslutar att kommunstyrelsen ges i uppdrag att till miljönämnden presentera förslag för hur marksanering kan genomföras mer kostnadseffektivt.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det pågår arbete mellan stadens förvaltningar med syfte att få till bättre och effektivare hantering av markärenden samt samsyn mellan förvaltningarna hur markärenden bör hanteras vilket kan påverka kostnaderna positivt för staden. Saneringsbehovet varierar beroende på vad marken använts till tidigare och det är därför viktigt att redan i tidigt skede vid planläggning av fastigheter för förskolor/skolor görs en bedömning av om marken är förorenad och vilka saneringsåtgärder som kan behövas.

Det är verksamhetsutövarens ansvar enligt miljöbalken att komma fram till vilken metod som är bäst lämpad ekonomiskt, teknisk och miljömässig utifrån platsens saneringsbehov och riktvärden för markanvändningen. Miljönämnden har som tillsynsmyndighet möjlighet till rådgivning vid framtagande av detaljplaner samt besluta om försiktighetsåtgärder vid avhjälpandeåtgärder med stöd miljöbalken.

Med utgångspunkt från vad som framförts ovan föreslås att motionen anses besvarad.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till miljöförvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2021-01-03
- Bilaga 1, Motion från John Eklöf (M) och Linda Obiedzinski (M) om Malmö stads lokalkostnader.

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2021-02-17

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Kommunfullmäktige har översänt motion från John Eklöf (M) och Linda Obiedzinski (M) om Malmö stads lokalkostnader till miljönämnden för yttrande. Svar önskas senast 2021-02-26.

Bakgrund

Miljönämnden har fått en motion om Malmö stads lokalkostnader, med förslag att kommunfullmäktige bland annat beslutar att kommunstyrelsen ges i uppdrag att till miljönämnden presentera förslag för hur marksanering kan genomföras mer kostnadseffektivt. I motionen föreslås mer kostnadseffektiva riktlinjer för marksanering. Det konstateras även i motionen att marksanering i dagsläget utgör en stor kostnadspost för samhället och det finns därför behov av nya billigare mer effektiva metoder: Det finns i dagsläget flera olika beprövade metoder som kraftigt kan sänka kostnaderna vid händelse av marksanering och Malmö stad bör arbeta aktivt för att kostnaderna för marksanering hålls nere.

Förvaltningens förslag till yttrande

Inledningsvis kan det konstateras att miljönämnden delar uppfattningen som framförs i motionen, att sanering av förorenad mark ska ske så kostnadseffektivt som möjligt, utifrån vad som är motiverat ur miljö- och hälsosynpunkt samt tekniskt möjligt.

Inom staden pågår förvaltningsövergripande arbeten gällande bland annat förorenad mark inom ramen för det nyligen startade förädlingsprojektet samt markmiljögruppen. Att få till bättre och effektivare hantering av markärenden samt samsyn mellan förvaltningarna om hur markärenden bör hanteras är uppgifter som ligger högt på agendan och torde vara i linje med vad som framförs i motionen, då även kostnaderna för staden kan påverkas positivt.

Saneringsbehovet varierar beroende på var och hur en skola eller förskola planeras att byggas. Har marken som ska bebyggas tillhört en industrifastighet, med mycket kemikaliehantering föreligger det i regel ett omfattande saneringsbehov, medan behovet är betydligt mindre om det är park- eller jordbruksmark som tas i anspråk. Platsvalet är med andra ord avgörande vad det gäller kostnader för marksanering.

För att minska kostnaderna är det viktigt att det redan i ett tidigt skede i planingsprocessen, det vill säga vid framtagandet av ny detaljplan som inkluderar skola eller förskola, görs en bedömning om marken är förorenad, vilken typ av föroreningar det är samt i vilken omfattning sanering behöver göras för att inte marken ska utgöra någon form av hälsorisk för barnen när förskolan eller skolan tas i bruk. I den tidiga bedömningen bör även en analys göras hur saneringen ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt. Denna bedömning görs i regel av sakkunnig konsult inom ramen för planeringsuppdraget. Miljöförvaltningen har i sammanhanget en rådgivande roll till stadsbyggnadskontoret, som ansvarar för genomförandet av planuppdraget. Utgångspunkten är att platsens lämplighet ska prövas för sitt ändamål enligt 4 kap 2 § plan- och bygglagen (PBL), där även frågan om skyddsåtgärder för att motverka markföroreningar ingår enligt 4 kap 12 § PBL.

När planen är antagen bör det finnas en utredning om marksituationen och i förekommande fall saneringsbehov samt hur saneringen kan utföras, vilket kan utgöra underlag för nästa steg, själva saneringen, eller avhjälpandet enligt miljöbalkens terminologi.

Innan avhjälpandeåtgärden påbörjas måste en anmälan göras till tillsynsmyndigheten enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd av den som ansvarar för exploateringen (verksamhetsutövaren). Även här är det i regel en sakkunnig konsult som anlitas för att ta fram anmälan samt vilka avhjälpandeåtgärder som behöver genomföras utifrån platsens förutsättningar och vad platen sedan ska användas till.

Vad anmälan ska innehålla är beskrivet i nämnda förordning och i regel är kravet att generella riktvärden framtagna av Naturvårdsverket för känslig markanvändning (KM) används som åtgärds mål vid avhjälpandeåtgärder när det är fråga om skolor och förskolor. Även platsspecifika riktvärden kan vara tillämpliga i det enskilda fallet beroende på plats och typ av föroreningar.

Utifrån vad som redovisas i anmälan beslutar tillsynsmyndigheten om försiktighetsåtgärder, som ska vidtas i samband med åtgärderna. Verksamhetsutövaren har möjlighet att välja den kostnadseffektivaste metoden för saneringen med utgångspunkt från de riktvärden för sanering av marken som är tillämpliga.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det pågår arbete mellan stadens förvaltningar med syfte att få till bättre och effektivare hantering av markärenden samt samsyn mellan förvaltningarna hur markärenden bör hanteras vilket även kan påverka stadens kostnader positivt.

Med utgångspunkt från vad som framförts ovan föreslås att motionen anses besvarad.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats i ärendet. Barn är extra känsliga för exponering av hälsofarliga kemikalier genom föroreningar i mark. Sanering av mark, när det behövs, innan skolor eller förskolor byggs är därför en viktig aspekt inom ramen för barnkonventionen.

Förslaget har utarbetats av Ola Gustafsson, Avdelningschef

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Ola Gustafsson
Avdelningschef
Avdelningen för miljö- och hälsoskydd